

Any 2009. Joan Soler i Amigó

Capítol I: Es pot saber d'on surt tanta gent?

Ja m'ho veia a venir: la festa arriba d'hora i el pregoner arriba tard. La majoria de granollerins a mig agost ja estan en dansa. Fan com el gos d'en Pavlov, que tot just tocar la campaneta, segregava sucs gàstrics. A ells se'ls fa la boca aigua abans i tot: la processó els va per dins una quinzena abans. La prefešta ja és festa, se salta el calendari: fan Pasqua abans de Rams. I quina Pasqua!

Fa tres mesos que l'Ajuntament va penjar banderoles als fanals anunciant la Festa Major. I des de la roda de premsa, a mitjan juny, i la presentació del programa de festes, a finals de juliol, tota la maquinària s'ha anat posant en marxa. ¡Com em vaig embrancar a fer de relator d'una festa que ultrapassa qualsevol mesura imaginable! No paro de fer articles de nits i de dies. Això no és viure! Qualsevol semblança d'aquesta folia amb la realitat és pura coincidència.

Aquí s'és Blau o Blanc tot l'any. Uns colors que entre els granollerins imprimeixen caràcter. Com el DNI, com l'ADN. Com si, en lloc de tenir leucòcits a la sang, la meitat hi tinguessin bleucòcits. Però cadascú, a més de ser Blanc o Blau, és casteller, geganter, capgros, bastoner, diable, puntaire o el que vulgui: són sistemes compatibles.

El dia ha començat com sempre: "El mercat és en dijous, el dijous en compra nous...!". El mercat de Granollers té els seus actuant, el seu públic, els seus rituals i els seus encants. Com les festes. I ocupa el mateix espai a la rodona de la pedra de l'encant, que és el melic del món del seu món. Granollers, per la Festa Major, posa la ciutat a encant. Una ciutat i una festa major encantadora. Els granollerins se'n senten orgullosos, de ser d'on són, i de ser "la primera Festa Major de Catalunya". Em plaurà comprovar-ho.

A mesura que els marxants desprenen les parades, els festaires es posen a parar les seves. Amb calma, perquè aquesta tarda i nit seran llargues com una batalla d'aquelles en què un venç i és vençut. Jo m'he situat, amb bloc i boli, en un lloc estratègic per contemplar la cercavila. La del diumenge passat era la de les colles de Blancs i Blaus, amb la seva rauxa; la d'avui és la del "festiari" de la ciutat, amb la seva solemnitat i el seu seny.

És curiós d'adonar-se que les criatures d'avui es queden tan embadocades com les de quan aquestes figures van començar a sortir en processó per viles i ciutats de Catalunya la diada de Corpus. La canalla d'avui amb la seva televisió, el seu ordinador i els seus nintendos, i la d'abans amb una fantasia inversament proporcional a les tecnologies actuals.

Doncs obria la processó el colom, amb un tarannà que semblava tenir certa enveja a les àligues. Seguien els gegants: una lliçó de sociologia medieval: al davant, el rei i la reina,

Esteve i Plàcida; després els ciutadans honrats, en Cosme i la Damiana, i al darrere l'estat pla, els rajolers, en Galí i en Biscarri. El rei amb l'espasa, el ceptre i la corona; l'hisendat amb barret de copalta i el pergamí de les llibertats municipals; i els rajolers –homes tots dos– descoberts i amb les mans nues, mans de treballador. Les dones, la reina i la pubilla, amb un cistell de flors... cosa de dones? Les dones dels rajolers es veu que no comptaven. Després, a la Porxada, he corroborat aquesta apreciació: el rei i la reina, l'hisendat i la pubilla han sortit a ballar a la plaça. Però al Galí i al Biscarri ningú no els hi ha convidat: han restat a racó arrambats a la Casa de la Vila. M'ha vingut al cap que, en aquesta vida, uns ballen i els altres treballen. Tanmateix, caldrà estar atent a la història de la Festa Major, perquè, a fi de comptes, en el concurs de rajoles, els que mantindran alt el nom de Granollers seran ells, els que s'embruten les mans, els que fan, els que creen.

Als gegants, seguien els nans. Tot i la confusió, encara es poden endevinar alguns dels típics mites que el poble convertia en acudits: el del sol i la lluna que es volen casar, el del capellà i la vella majordoma, el de la rossa i la mulata... Caldria tornar-nos a fixar en aquests capgrossos belluguets, irònics, capaços de, tot rient rient, destapar els vicis ocults dels poderosos.

La cercavila continuava amb el drac de tres caps i amb els diables que esquitxaven d'espurnes els soferts espectadors. "Piquen i no tenen bec, volen i no tenen ales... què és?" I tancaven la processó els Xics de Granollers –n'he comptat més de vuitanta–, fent pilars de quatre i de cinc i deixant bocabadada la concurrència.

Però això només era el començament. Ara toca el pregó. Ai, el pregó! És el repte de debò dels organitzadors de festes majors de tot arreu. Com ha de ser? Com no ha de ser? Quin sentit té? Se n'ha de fer? No fa gaire, en Francesc-Marc Álvaro, articulista de La Vanguardia, en parlava, de pregons i pregoners:

"Un pregó no és una conferència ni una tirallonga d'acudits. És una peça canònica i alhora original, cerimoniosa i suaument irònica, amb una mica d'història i una mica de llegenda, i amb la inclusió d'una breu confessió personal, que sempre agrada al públic. Per acabar fent el que toca: convidar el personal a fruit de la festa. No es tracta pas d'un gènere fàcil. Hi ha qui creu, erròniament, que fer un pregó és com fer un monòleg a la tele. Doncs és gairebé tan complicat com el poema amable per als nuvis en una boda. Saber crear l'espai del ritual sense que el peatge a la solemnitat quedi massa rígid i es mengi la connexió natural amb la gent, que, al cap i a la fi, és el que compta".

Els qui no hi éreu em preguntareu: però el pregó de Granollers, com ha estat? Us respondré amb les paraules d'en Pep Callau, l'speaker: "Un pregó sui generis; un pregó diferent".

Després he anat a escoltar els versots dels Diables. Clavats que els discursos de l'oposició, però en vers i amb espetec de pólvora. Poden tenir tanta o més raó que l'àngel, però, una vegada se'ls acaba la pólvora, se'ls acaba el discurs. "Gaudim de les hores fosques", deia un. Han dit més coses, i més serioses, ells, que el pregoner.

També he anat a veure com els Blancs cremaven un institut: cascades, rodes de foc, núvols negres i vermells, música a tot drap. Si la Unió Europea ho hagués vist! Se n'hauria fet creus!

Ara, a un quart de tres de la matinada, acabant de redactar la crònica del dia, la pregunta que

no para de trucar-me a les temples és aquesta: Es pot saber d'on surt tanta gent, tanta joventut? Pertot estava ple de gom a gom. Realment, Granollers és una capital de comarca de debò.

P.S. Des d'aquestes línies voldria expressar la meua solidaritat amb en Màrius Serra, el relator de l'any passat, per la mort del seu fill Llullu. Em recordaràs, Màrius, de quan a Tarragona vas presentar el meu llibre D'on vénen els nens i com es fan, segons la cultura popular, que havia obtingut el Premi Joan Amades 2003.

Capítol II: El dia del foc

...i de festa en festa
ballarem fins a la matinada
i veurem sortir el sol...

Ho canta la Guimbada. I és veritat, perquè a les nou del matí pels carrers de Granollers no hi ha ni una ànima. Deuen fer espetegar la tronada del migdia perquè la gent torni a posar en dansa l'esquelet. Als carrers, molts balcons amb domassos blancs i blaus: sembla Siena!

Jo anomenaria el dia d'avui Dia del Foc. Ahir van cremar un institut i demà la Casa de la Vila. I entremig, sortiran la Gralla de Foc i la Guspira i esclatarà el Correfoc, amb els diables senyorejant l'infern, la terra i l'aire.

Aquesta és la Festa Major dels quatre elements de la natura. El foc, no cal ni dir-ho: fins i tot l'Ajuntament ha publicat un Ban sobre els actes de foc. L'aigua, amb el Correaigua i el Basser. De la terra, del fang, ja en parlarem quan toqui el torn als rajolers, protagonistes de la Festa. La resta són comparses.

D'entrada, pot semblar que l'aire és l'element més minso, però, si aire vol dir vent –pneuma en grec–, aquestes prometen ser unes festes airoses, esventades, pneumàtiques. Què serien els grallers, sense bufera? I els tambors i tabals, que fan retrunyir l'aire?

A la Porxada competeixen futbolinistes Blancs i Blaus, però el campionat s'atura esperant la tronada del migdia. Els mascleters són de la Pirotècnia Martí de Borriana, que van guanyar el concurs de castells de foc a Tarragona. Compte amb els valencians!

Com a relator oficial, m'han convidat a encendre la metxa. Tot un honor. La plaça són trama i ordit de tires d'estenedors plens de trons blancs i blaus, fuets o espetecs, com embotits de pólvora; i la tira del mig, els de tro més potent, rojos com xistorres coents. Basta que jo acosti la flama a la cua de rata escarransida de la metxa i res no tindrà aturador. Quin enrenou, quin bombardeig, quina tamborinada! Les columnes i tot, de la Porxada, s'eixarranquen per resistir el terratrèmol, i a tothom el cuc de l'orella se'ns embotifarra. El terra de la plaça ha quedat ple de pellerengues de petards, i l'aire, d'una espessa fumerada. Certament, Granollers, durant les festes, no és un espai lliure de fums, però aquestes fumades no poden pas matar.

"El foc també fa festa", diuen els cartrons dels aparadors de les botigues. També a la paella de l'arrossada li encenen foc per sota. Quina corrua de cuiners remant amb rems en lloc d'espàtules: 300 quilos d'arròs, 80 litres d'oli d'oliva, 230 quilos de sípia, 150 de calamars,

100 d'escamarlans, 100 de gambes, 30 de caps de rap, 30 de peix de roca... Per a tres mil comensals, a 4 € el plat, amb postres, pa i beguda, i sense IVA. Més i tot, una arrossada sostenible, amb punts de recollida selectiva de residus, plats compostables, tovallons nets de papers bruts... Qualsevol no recicla!

Festa sempre ha volgut dir abundància, de vessall. Tirar la casa per la finestra un parell de cops l'any. Fer Dijous Gras i passar magra la resta. Abundància no és el mateix que consumisme: la societat de consum ha pervertit la festa. Sort que la Festa Major manté el sentit mític de l'abundància i el sentit ritual de compartir. Bona arrossada!

Però no hi ha temps de pair ni el menjar ni el festejar. A la plaça de les Olles, els i les artistes participants en el concurs de peix blau i bacallà ofereixen una carta suggerent: bonítol de la sogra, llit de figues i seitons marinats, pastís de salmó amb verduretes... Després, molts, a centenars, se n'aniran de tapes! I a la Porxada, la Cobla Marinada ofereix una ballada engrescadora, que acabarà amb la sardana Badalona d'en Mas Ros. Amunt! La plaça plena.

Granollers està en obres, penso, quan m'adono d'uns treballadors de Telefònica que bobinen un rodet gros estenent un cable llarguíssim, des de la plaça de la Corona carrer d'Alfons IV enllà, més de cent metres. Però no és un cable, és una corda. I no són obrers de Telefònica sinó els organitzadors de l'estirada de corda, secundats eficaçment per la gent de Cultura, que estan en tot i pertot. Ser "funcionari" també vol dir fer-se càrrec que la Festa "funcioni".

De mica en mica, a borbollons, va acudint la gentada. Per animar el concurs infantil, i després el dels grans. "Com està la força Blanca! Com està la força Blava!" Bé bé bé bé! Ja ha arribat en Pep Callau animant "la megafesta del múscul". Amic Callau, no et moris mai!

Tensió de corda i tibantor de músculs. Jutges a l'aguait! La Guimbada! La victòria dels petits blaveja, però la dels grans blanqueja. Una cordada amb més d'un centenar de contendents a banda i banda. A la dels Blancs, et deixa astorat un musculat gladiador de braços tatuats i moral de victòria. Quants plats de cap-i-pota a cada múscul! L'àrbitre mesura el diàmetre de la corda en repòs amb el seu peu de rei: 39 mm. Però en el moment de màxima tensió entre els dos bàndols s'estira a 33 mm. Si tiba així la corda, com tibaràn els músculs? En Callau injecta vitamines de Guimbada, l'àrbitre dóna el senyal a toc de trompeta, els Blancs tiben amb contínues estrebades... i s'enduen els Blaus. Guanyen, com l'any passat.

Me'n torno a la Porxada, perquè sempre cal tornar-hi, a la Porxada. Totes les viles i ciutats tenen el seu centre. I si no el tenen és que no són ciutats. "Barri", en àrab, vol dir "els afores". El centre, doncs, no pot ser un barri, sinó el centre dels barris: el seu repte és integrar-los, convertir els barris en ciutat i els veïns en ciutadans. Doncs a la Porxada s'anava congriant l'apocalipsi. Sort que, càmera en rest, l'amic Pere Cornellas ha estat el meu Virgili en la folla Comèdia dantesca. Turbamulta, jovent en plena ebullició, bestiari de foc, diables i diablesses, bafles eixordadors que et fan perdre el món de vista.

Arriba el Bailo amb el seu trot nerviós, de peixater, la torxa encesa com un nou Prometeu rajoler, lladre del foc dels déus. "És allò que afavoreix els humans, que els déus amaguen". Però el Bailo és generós i abranda la Guspira, una mena de pterodàctil antediluvià rampant, i la Gralla de foc. La plaça adquireix pinta de Patum, però sense gent als balcons. I arriben els diables amb remor de tabals: comença el Correfoc, que s'escampa pels carrers com reguerot de pólvora. Són diables, són banyuts, i amb la força fan la festa...

I en acabat, del foc a l'aigua! No pas aigua beneïta sinó maregassa. Braços enlaire, focus pampalluguejants, músiques trepidants amb en Martí Ventura. "Aigua, Senyor, que de vi ja en venen!" Diluvi Universal.

Ara ja entenc que hi hagi samarretes noves i samarretes amb currículum, descolorides d'anys i de suades, espurnejades de correfocs, xopes de correaigües. No pas com els texans envellits artificialment, sinó de veritat, de tant tomar la pluja i el judici final. Tot un emblema d'aristocràcia i autenticitat granollerina.

Capítol III: Les tres generacions

RESSACA. Moviment de retrocés de l'aigua que ha avançat riba amunt després de desfer-se l'onada (del Diccionari de la Llengua Catalana).

En Farres, a altes hores, se'l sap bé, aquest vocabulari. Perquè l'onada, el correaigua, se'ns en va en un indeturable remolí. ¿Qui se'n recordava, que el Barça s'estava jugant la Supercopa d'Europa? Ahir a la nit no hi havia sinó un xàfec de foc i d'aigua! Vivíem en local i no en global! Tots i totes, xics i grans, granollerins, comarcals, nouvinguts, forasters, estiràvem la corda, cadascú des de la banda del seu cor.

I aquest matí, a l'hotel, el cambrer marroquí, en servir-me el cafè amb llet, s'ha atrevit a trencar amb el protocol i preguntar-me: "Perdone, ¿quié va ganando, los Blaus o los Blancs?". No ha gosat dir-me de quins era. Ni jo. El veredict no serà fins diumenge. Mentrestant, força Blaus! força Blancs!

Avui és el dia de les colles de cultura tradicional: dels bastoners repicant a l'aire i despertant la terra; dels balladors de sardanes, puntejant-la; dels gegants senyorejant-la com uns reis; dels castellers enfilant-se per una corda invisible cel amunt, com per la faixa que l'alcalde els llança des del balcó de l'Ajuntament. Demà, puntaires i donzelles.

Ho sento, però no em puc estar de doldre'm del boicot de les campanes de Sant Esteve, essent Festa Major. A Badalona, per la Mare de Déu d'Agost, les campanes branden amb passió, anunciant la Festa de llevant a ponent. I aquí, a Granollers, ni un picarol. Ho he trobat a faltar. Les campanes sempre havien tocat a matines i a vespres, a bateig dels nens i de les nenes, a morts, a foc, a sometent... i sobretot a Festa! O és que callen perquè la Festa és laica? Diria que, com a tot arreu, les campanes les va pagar el poble...

Però deixeu que, per uns moments, jo, que em pirro per la mitologia popular, em salti l'encàrrec de relator per suggerir-vos altres presències invisibles a la Festa, però no menys reals, que segur que la ronden. Són els genis misteriosos comarcals, les dones d'aigua de Gualba, les paitides de Viladrau, les bruixes de Vallgorguina, el drac de Sant Celoni, el Pare Esmè que, de cim en cim de l'Olimp (perdoneu, del Montseny), se la juga amb el Dimoni aviam qui salta més. Jo diria que, entre tots, filen i perfilen l'inconscient col·lectiu del vostre tarannà vallesà.

Una altra reflexió: la de l'antropòloga Margaret Mead, que estructurava la història de la humanitat en tres etapes: la primera era aquella en què els petits aprenien dels grans, la vella saviesa; la segona, en què els joves apreníem dels iguals (maig del 68); i la tercera, aquesta,

en què els grans aprenem dels més joves, la nova tecnologia.

La gràcia de la Margaret és quan diu que, ara, totes tres etapes es donen alhora. Però jo penso que encara hi ha situacions en què tot just un col·lectiu comença a recuperar la seva primera etapa: el dels nouvinguts, que als pares també els toca fer d'avis perquè els seus vells no hi són; l'altra, la dels granollerins a la Festa Major. Els grans no poden dir als seus fills o als seus néts que els rajols de pastisseria d'abans eren més bons que els d'ara; ni, quan jo era petit, a l'estirada de corda érem tot just uns vint per banda; ni que abans la Guimbada es cantava diferent. Perquè abans cap pastisser no havia inventat els rajols, ni s'estirava la corda, ni es tocava ni es cantava la Guimbada.

Si els de quaranta i cinquanta anys ja són fòssils! I això que encara no tenen arrugues a la pell del cos ni a la de l'ànima! Ja entenc per què editen un programa familiar i cuiden tant les criatures. Perquè seran els primers que podran dir: el meu avi em va ensenyar a ficar-me al correfoc, o la tècnica del llançament de rajoles. Per fi es podrà parlar de tradició!, l'heretada del passat i la que es traspasarà al futur. Què és, si no això, la passada de rajoles! Agafar-les i passar-les, que no se'n trenqui cap, que se n'apilin moltes! Sou els joves que ara viviu la festa al límit del possible i l'impossible els que decidireu la festa del futur, el Granollers futur. Però ara balleu, salteu, alceu les mans, enamoreu-vos com folls, que del que ara dic ja us vagarà.

Però deixem-nos de romanços, que el temps corre més que jo per estar a tot arreu. El llançament de rajoles no me l'he volgut perdre: ¿quina tècnica deuen usar els llançadors, els "ratxolaris", si és que en tenen? Perquè tant és el discòbol de Miró com el rajolòbol de Granollers.

Després me n'he anat a veure la cercavila de gegants. Els nostres han convidat els de Sabadell, una parella que ja tenen vuitanta anys i encara ballen. I el gegantó Vicentó. Es veu que els gegants dels dos Vallesos estan agermanats. Com el Vallès no hi ha res! I dels gegants als Xics, que per Xics que siguin, l'un damunt de l'altre arriben més amunt que els gegantassos. Els Xics de Granollers i els Bordegassos de Vilanova han aixecat castells de set, i amb l'agulla al mig i tot.

I a córrer per ser a la plaça de la Corona, i assistir a una de les grans competicions de la Festa Major, més que la d'estirar la corda però menys que la del concurs de rajolers. Com el tòpic de Sant Valentí, "más que ayer pero menos que mañana". Dades tècniques: 200 metres de traçat i 7 minuts de durada. L'àrbitre ha calculat amb el seu cronòmetre que una rajola, des que surt de l'inici fins que arriba al terme, triga uns 4 minuts. ¡El temps que un raig del Sol triga a arribar a la Terra!, penso jo. Però el còmput del jurat, a conseqüència de no coincidir les sumes dels diferents membres, s'ha hagut de repetir qui sap quantes vegades. L'any vinent els organitzadors haurien de portar un aparell semblant als que tenen els bancs per comptar els bitllets, però de comptar rajoles. Finalment, els Blancs han aconseguit passar 275 rajoles, dos més que els Blaus. I els dos caps de colla, el Blanc i el Blau, al final, protocolàriament, s'han abraçat...

Després de les rajoles, tornant a la Porxada, el cel es feia negre negre. Ja em temia un correaigua natural... però no ha passat d'ensurt. Sant Meteosat! El terrible combat del foc i l'aigua. "El foc té aturador, que l'aigua no", sentenciaven els vells. I jo em preguntava què seria dels granollerins si aquesta nit, per culpa de la pólvora mullada, no poguessin cremar

l'Ajuntament.

Però abans de la foguerada he tret el cap en un concert desconcertant: una estranya PoliÀfònica ha pujat a l'escenari amb unes túniques que semblaven de l'Acadèmia de Saint Martin in the Fields. Però, canten bé?, he preguntat a la veïna, i ella no s'ha pogut aguantar el riure. Jo canto en una coral que deunido, i tant de bo tinguéssim una quarta part del públic que té aquesta.

Després ha sonat l'hora boja de les heretgies: la processó de Sant Blau, amb els frares costaleros, els redoblants, les viudes amb mantellina i peineta. I la cantada de saetes al balcó. De cop, una riuada de gent ens ha empès atropelladament a la Porxada. L'Ajuntament en flames! De l'apocalipsi a l'apoteosi! La façana modernista inspirada en el gòtic flamíger flamejava, i de les finestres, de la torre del rellotge i del terrat municipal els morterets convertien la nit en un jardí enramat d'espurnes que es feien i es desfeien. L'única espurna fixa, i la més resplendent, era, sens dubte, Venus.

Capítol IV: Visca el fang! Fora la plastilina!

Avui és el dia de la terra i de l'aigua. De la terra flonja, del fang, de l'argila amb la qual Nostresenyor, jugant jugant, va pastar Adam i Eva. Una obra mestra, les píxies van venir després. D'aquí que, si Nostresenyor era el Gran Oller, nosaltres som olles i cànirs, cossos de fang amb l'animeta a dins. D'aquí l'antic ritu grec de difunts consistent a trencar l'olla perquè l'ànima s'envolés cap al cel deslliurada del cos de terra cuita trossejat, un ritu que hem convertit en joc de cucanya, propi de moltes festes majors.

Dissabte, amb el concurs de llançament i la passada de rajoles, va començar la competició rajolera... que avui diumenge arriba al clímax amb la competició dels rajolers, els autèntics protagonistes de la Festa. La juguesca que van començar el Rayo i en Maynou fa més d'un segle, la van reprendre fa vint-i-sis anys l'Amador Galí i en Joan Josep Biscarri: així va començar la Festa Major dels Blancs i els Blaus, diuen les cròniques.

L'aposta continua: avui són en Jordi Galí i en Miquel Locubiche acompanyats en tumultuosa cercavila fins al Palau d'Esports. Allà, davant un públic cridaner i enfervorit, estris en mà, se les tindran. La pala de pastar el fang, el llistó anomenat garrot, per allisar les peces, i la munyidora per rentar els motlles un cop fetes. Si a l'antigor haguéssim sigut grecs, avui el concurs de rajoles seria mundialment esport olímpic. I res més encertat, ja que en l'acció de fer rajoles es troben els quatre elements de la natura en plenitud: la terra, que és el fang, l'aigua amb què cal estovar-la, el foc del forn de coure les rajoles i l'aire per avivar aquest foc. Aigua, foc i aire ens vénen del cel, la terra és nostra. O nosaltres som d'ella, en som pastats.

Vet aquí com l'homo faber rajoler que treballa amb les seves mans fortes i rudes és alhora homo ludens, rajoler en competició. Al Palau d'Esports en Jordi Galí fa el que fa cada dia, però això que fa avui no té res a veure amb el que fa els altres dies. Així és com el treball de l'era preindustrial es converteix en festa a la postindustrial. El primer pas va ser de la mà a l'eina; el segon, de l'eina a la màquina; el tercer, de la màquina al teclat.

Per això sento una rara complaença redescobrint aquesta expressió creadora de l'obra feta i pastada amb les pròpies mans, això que ara en diem cultura material, que es basa en l'estreta connexió entre la mà i el cap, i que comporta la sensació del tacte fresc del fang,

d'enfonsar-hi amorosament els dits, i la seva olor humida. Fora plastilina! Recuperem l'experiència de treballar amb els cinc sentits, del parvulari a la Universitat. Digue-li treball, digue-li lleure. Els grecs tenien una mateixa paraula per dir art i ofici: tékhne, és a dir tècnica, que no té res a veure amb cap de les noves tecnologies, més aviat al contrari.

Això és ser artesà, que no és pas menys que artista: Stradivarius feia violins, el Rayo, maons. No es tracta de clicar un teclat sinó d'acaronar la matèria, d'emmotllar-la i d'emmotllar-s'hi, d'estimar-la. Un software lliure. Un plaer tan complet com en el sexe. A un amic meu, quan va aprendre l'ofici de forner, el capatàs li deia: quan remoguis la massa, imagina't que són les mamelles d'una dona. I així en va aprendre. Tant un ofici com l'altre. Un coneixement que només s'aprèn pastant-lo.

Ho vaig llegir no fa gaire a Richard Sennett: contra el que pensen molts, aprendre de la repetició estimula el tacte, t'encomana un ritme interior, et fa sentir homo habilis. En grec, "fer" es deia poiein: d'aquí ve "poesia", que és la feina "ben feta". Exactament amb aquestes paraules, Plató deia: "Encara que tots els rajolers són poetes, no se'ls anomena amb aquest nom".

I, tot i que la reflexió ens duria més enllà, només esmentaré que l'escriptura més antiga del món va començar a Mesopotàmia, sobre una rajola tova. Sobre la seva superfície, llisa tamquam tabula rasa, els sumeris van començar a escriure amb un estilet en forma de tascó: l'escriptura anomenada cuneïforme. Biblioteques que eren piles de rajoles. Encara no hi havia textos lapidaris, simplement rajolaris.

A la tarda, a la Porxada, ball de donzelles. Que bé!, els balladors no van vestits de "catalans" i "catalanes", sinó de granollerins i granollerines: pantalons curts, texans, samarretes d'un o altre color. A peu de plaça. Passen de vint-i-cinc les parelles de donzells i donzelles de totes les edats, i porten dos assaigs. Quin aire, algunes, fent voleiar el mocador! Punta i taló, giravolt, riiisto. Mouen els peus com les puntaires els boixets. Una meravella, més que un ball de saló, un ball de plaça.

Pico "guardar" i deixo l'ordinador amb el relat a mitges. Me'n vaig al Palau d'Esports. Fins aviat! A corrua feta va arribant la gentada. Els Blaus, banderoles blaves; els Blancs, una mena de tubs blancs que semblen de pasta profidén. A la pista, dues pasteres plenes de fang a vessar com grans safates de gelat de xocolata. I dos bidons d'aigua, i dos cabassos de sorra. I un eixam de fotògrafs, i un altre eixam de jutges de TecniEsports AITEVO. I els dos àrbitres amb fesomies i posats més que seriosos.

Cada rajoler arriba, amb el seu bailo que l'ajuda, en olor de multituds, saludant a braçades, victoriosos abans d'hora. Els Blancs entonen el Tonight tonight! i els Blaus els responen amb un insistent Lo-cbiché Lo-cbiché!, Locubiche, el nom del seu jove rajoler. En Jordi Galí, amb el seu cunyat fent-li de bailo, i en Locubiche amb en Biscarri. Dues nobles nissagues rajoleres. La primera ronda, rajoles; la segona, cairons; la tercera, maons. Comencen a apilar fang: en Galí el porta a braçades, com gronxant-lo, com es porta un bebè acabat de néixer. La pila, rodona i flonja, té el punt just d'humitat, ductilitat i tendresa. Fa pensar en una tova o una buina de vaca.

A ritme de pasdoble, comença el concurs, i els rajolers vinga a rajolar. El marcador del Palau marca digitalment el pas del temps, 5 4 3 2 1 0. I tot seguit anota el nombre de rajoles, en lloc de gols. En Pep Callau amb el seu micro és el Puyal del fang. Ara toca cairons. Ara maons.

Els resultats parcials se sumen i les peces defectuoses es resten. Fins al final del final, un instant que concentra en l'àrbitre 7.000 pupil·les agudes com agulles. Empat a 91! No havia passat mai. Caldrà desempatar: seran cairons, i en un temps de dos minuts! Els rajolers s'ajeuen, s'estiren, respiren, intenten relaxar-se, mentre el respectable públic fa onades i onades voltant la graderia, seguint la batuta de mestre d'en Callau. I assegut a la taula del jurat, jo, pobre de mi, trencat de nervis! A punt el desempat. Ja! Un tancar i obrir d'ulls. La victòria és dels Blaus, per un cairó.

Aviat un tro anuncia el castell de focs de final de la Festa Major. Flors de foc, flocs, esquitxos, tracatrac, borrisols de cotó fluix, de molsa, palmeres, síndries, melons, magranes, que tronen, murmuren, xiulen, esclaten, clapiten, espeteguen. I la lluna en un cove! Aaah! Oooh! Pirotècnia Martí de Burriana.

Però la nit encara no ha acabat: tothom espera amb ànsia el veredict de l'un jurat que és molt estricte.

Ja veurem qui seran els millors.
El diumenge ho diran al balcó!

Després d'un enfilall de lletanies, en Callau, des del balcó de l'Ajuntament, proclama vencedors... els bla... els Blaus!

Granollers, la gran Guimbada,
la festa ja és acabada.

// S'ha separat la Galeria d'imatges corresponent al uploader d'imatges propi del content type,
// dels "nodes reference" als continguts de "Galeria d'imatges" pre-existents. ?> // Uploader
d'imatges ?> // "Nodes reference" a les Galeries d'imatges ?>

comunicacio@ajuntament.granollers.cat

URL d'origen:<https://www.granollers.cat/festamajor/any-2009-joan-soler-i-amigo#comment-0>